

De gamle platter fortæller – 44.

DAGBLADETS navnkundige journalist, salige Arne Jensen, skrev i starten af 1970'erne artikelserien "De gamle platter fortæller" om kongeskiverne fra Roskilde og Omegns Fugleskydningsselskab. Det blev til i alt 75 artikler, der blev bragt i DAGBLADET i 1972/73. Enkelte af artiklerne blev gengivet op til fugleskydningsselskabets 200 års jubilæum i 1987.

Som en markering af fugleskydningsselskabets 225 års jubilæum, den 28. august 2012, bliver Arne Jensens artikler nu genudgivet. I nogle tilfælde er historien eller ny viden løbet fra artiklerne, men i respekt for Arne Jensen, bliver alle artiklerne bragt, som de i sin tid blev skrevet af den lune journalist. Bortset fra justeringer af diverse trykfejl, er der ikke rettet et komma i Arne Jensens artikler. For at artiklerne til stadighed kan have et opdateret og korrekt indhold i forhold til nutidens læsere, vil der dog i de fleste tilfælde være tilføjet et supplerende efterskrift til de gamle artikler.

Skulle disse tilføjelser eller korrektioner være mangelfulde eller utilstrækkelige, vil det være meget interessant hvis DAGBLADETS læsere kan supplere.

Foruden de gamle artikler, har redaktøren på fugleskydningsselskabets hjemmeside, Henrik Brandt, i samarbejde med redaktionsleder på DAGBLADET Lars Ahn Pedersen forøget serien med yderligere 25 artikler. De 100 artikler vil blive bragt i DAGBLADET i de 100 lørdagsaviser der ligger op til jubilæumsdagen.

Fugleskydningsselskabet officielle betegnelse for de gamle klenodier er "skiver", men i fortsat respekt for Arne Jensens ordvalg, vil vi her bibeholde den oprindelige overskrift.

Interesserede læsere kan læse meget mere om det gamle selskab på www.roskildefugleskydning.dk.

Genboer fra hver sin verden

Stænderforsamling og ussel beboelsesrønne overfor hinanden i Kirkestræde

Da ejendommen "Skandinavien" på hjørnet af Sct. Olsgade og Kirkestræde blev bygget for omkring 65 år siden, fandt man, at der var tale om et kæmpekompleks, og det var det også efter datidens forhold, navnlig når man tager dens forgænger i betragtning.

På hjørnet lå i sin tid en gammel, faldefærdig længe, der fortsatte op langs Kirkestræde, og den hed også "Skandinavien". Beboerne levede her under så usle kår, at man i dag knap kan gøre sig begreb derom. En del af denne længe ses til højre i denne uges fugleskydningsplatte fra 1929, som udførtes på bestilling af malermester Christian August Hansen, og som befinder sig i Roskilde og Omegns Fugleskydningsselskabs samling på hotel Prindsen.

*

Såvel Kirkestræde som Sct. Olsgade var dunkelt belyste, og beboerne i "Skandinavien" holdt sig helst inden døre, når mørket lagde sig. I nattetimerne færdedes der ikke andre end vægteren og måske nogle natteravne i usikker gangart mod hjemmet. Ellers var alt stille, en stilhed, der vækkede angsten og fik fantasien til at spille. Mere end én af "Skandinavien"s beboere var således sikker på at have set "Manden i den grå kappe". Han kom langsomt kørende ned gennem Sct. Olsgade, men når han nåede den daværende bom ved Dronning Margrethes Vej, sprængte han af sted ad landevejen mellem vænger og marker.

Fra hjørnet kunne beboerne også se det makabre skuespil, når en dødsdømt på en kærre blev kørt ud til retterstedet på Galgebakken. Det skete sidste gang i 1843, altså for kun 130 år siden.

Som en hilsen fra en anden verden til den gamle "Skandinavien" lå og ligger det kongelige Palæet i Kirkestrædes sydlige side. Sin storhedstid oplevede denne smukke bygning fra 1733 vel nok i årene

efter 1835, da den rådgivende stænderforsamling åbnede her. En af de debuterede var sognefoged og gårdejer Hans Christensen fra Vejstrup, der i lange breve hjem levende beskriver, hvad han oplevede i Roskilde. Han var således til middag hos den kongelige kommissarius Anders Sandø Ørsted, der boede i Palæets stueetage. Hans Christensen bemærker: ”Der var 96 gæster, og alle sad godt. Hvor mange glas og flasker, som var på det bord, er det umuligt for mig at beskrive eder, vi var der til 12 om natten, og nu har vi nogenlunde været der hver tirsdag og fredag til kl. 12. - - Gud ved, hvad det er, vi spiser, men det smager godt.”

Forhandlingerne var lukkede, og pressen måtte kun omtale, hvad der stod i ”Stændertidende”, som blev trykt i Palæets østre fløj, der også ses på billedet. For trykningen stod udgiveren af ”Berlingske Tidende”, kammerherre, bogtrykker Berling. Han var nødt til at opholde sig længere tid ad gangen i Roskilde, hvorfor han lejede sig ind i ejendommen Skomagergade 24. Hans veninde Louise Rasmussen, den senere grevinde Danner, ledsagede ham. Hun boede først på en beskeden kvist i et lille bindingsværkshus, Skomagergade 40, men senere flyttede hun også til nr. 24.

*

Om Christian August Hansen er der at fortælle, at han var født i 1859 og døde i Roskilde 21. september 1939. Han havde i mange år malerværksted i Ringstedgade. Det overdrog han, da han blev ældre til en søn, der flyttede det til Kornerups Gaard. Christian August Hansen beskrives af folk, der har kendt ham, som en stræbsom og flittig mand, der var agtet såvel blandt kolleger som kunder.

- aj.

*

Efterskrift:

I dag hænger skiverne for de nulevende fuglekonger i Restaurant Håndværkeren, mens de afdøde fuglekongers skiver er deponeret på Roskilde Museum. Christian August Hansens skive indgår i museets særlige afsnit for skiverne og historien omkring Roskilde Fugleskydningsselskab.

*

Christian August Hansen blev fuglekonge i både 1913 og 1929. Christian August Hansen blev den sidste fuglekonge, der opnåede hæderen to gange. Dette tillader vedtægterne ikke mere.

*

Ved nutidens fugleskydninger mødes skydebrødrene i Roskilde Museums gård, og inden afmarch tages der opstilling netop foran ejendommen ”Skandinavien” i Domkirkestræde.

- hb.

Artiklen blev bragt i Dagbladet den 28. januar 1973 og den 16. juli 2011